

D66

Huidig zetelaantal in de Kamer:
10

Peilingen voorspellen:
forse winst

Uit het verkiezingsprogramma:

- Meer Europese integratie, interne markt vervolmaken.
- Grote buffers banken, niet meer handelen voor eigen rekening.
- Bankennoodfonds, Europees garantiestelsel voor spaarders.

nen die het laatste woord hebben over beloningen van bestuurders.

BEGROTING

Even terug naar de Belgische situatie. Een maand geleden nog dacht de regering dat ze erin geslaagd was een begroting op te stellen die binnen de afspraken in Europa viel. Een begrotingstekort dus van minder dan drie procent. Dat blijkt nu te vroeg gejuicht. Door de eurocrisis moet er nu een miljard euro extra bezuinigd worden.

Nederland staat al voor miljardenbezuinigingen en het ziet er niet naar uit dat de onstane gaten vanzelf kleiner worden. Financiële markten en bijvoorbeeld ook ratingbureaus kijken mee of regeringen de begroting in de klauwen kunnen houden. Het is de VVD die er op hamert om het begrotingstekort zo snel mogelijk weg te werken. In 2017 wil de VVD helemaal geen tekort meer maar begrotingsevenwicht. Dat moet gaan via bezuinigingen op overheidsuitgaven, geen hogere lasten voor burgers. Ook de PvdA

wil in 2017 uitgaven en inkomsten in balans hebben, maar de partij heeft daar minder haast mee. Het rekt op coulerie uit Europa. Europese afspraken bieden volgens PvdA "ruimte om rekening te houden met uitzonderlijke economische omstandigheden."

Ook voor de PVV is de grens van drie procent tekort op de begroting geen heilig huisje. Pas in 2015 wil de partij aan die Europese norm voldoen. De SP kiest voor eenzelfde richtjaar.

CONCREET

Economie en Europa gaan dus een hoofdrol spelen in de verkiezingen, zo wordt verwacht. Aan de verkiezingsprogramma's is dat niet altijd even goed af te lezen. Bovenstaande tekst vertekent, economie, banken en beleggers bepalen maar een beperkt deel van de inhoud. Groots uitgewerkte plannen zijn het ook niet. Daarvoor zijn verkiezingsprogramma's misschien niet bedoeld. Ook al omdat de houdbaarheid beperkt is. Soms maar tot 13 september, de dag na de verkiezingen.

GROEN LINKS

Huidig zetelaantal in de Kamer:
10

Peilingen voorspellen:
fors verlies

Uit het verkiezingsprogramma:

- Einde aan bonussen voor banken, bankierseed.
- Banken splitsen in zakenbank en nutsbank.
- Invoering Europese garantiestelsel voor spaarders.

DREMPEL

door
**Sheila
Sitalsing**

Weet je wát we nodig hebben?' De vrouw zuigt gulzig aan haar sigaret en kijkt erbij alsof ze zojuist in het zijvakje van haar handtas het ei van Columbus aantrof. 'Een partij voor vrijzinnige links-liberalen!'

Die schijnen we namelijk nog niet te hebben. Ergens tussen D66 en GroenLinks in ontwaart deze vrouw een gat in de electorale markt. Goed voor een zetel of tja, wat zal het zijn? Zelf houdt ze het op tien. Minstens.

Een week eerder dronk ik in een Haags café thee met een man die met zijn nieuwe partij op 12 september de oude politiek gaat vermorzelen. Met 'iets totaal nieuws': een beetje VVD, een snufje D66, wat CDA-elementen. Maar, wijst hij enthousiast: kijk dan! De Europaparagraaf: inhoudelijk-kritisch en toch positief. Uniek! Ja, dat zijn nog eens standpunten waarmee je de grootste kunt worden.

Tweeëntwintig partijen dingen straks naar de gunst van de kiezer. Tweeëntwintig. Ruim de helft zal het nog redden ook. Stuk voor stuk menen hun leiders iets eigens toe te voegen. Stuk voor stuk zitten ze er deerlijk naast. Campagne voeren in Nederland komt neer op het maximaal overdrijven van de minieme verschillen tussen veel te veel partijen.

Waardoor een debat over de verhoging van de AOW-leeftijd al snel gaat over het verschil tussen volgend jaar al verhogen met een maand versus over twee jaar met anderhalve maand, versus over vijf jaar met twee maanden, versus et cetera. Het electoraat wordt geacht een en ander met rode oortjes te volgen.

Iedere keer als er verkiezingen zijn - steeds vaker dus - begint iemand weer over een kiesdrempel. Hup, drastisch omhoog met de grens voor het aantal stemmen dat nodig is om een zetel in de Tweede Kamer te verwerven. Dat zal ons vrijwaren van rancuneuze bejaarden, dierenvrienden, piraten en andere folklore in 's lands vergaderzaal.

Iedere keer als iemand een kiesdrempel bepleit, begint iemand anders over het toppunt van Hollandse democratie: dat elke gek een stek heeft in de volksvertegenwoordiging. Schijnt de rest scherp te houden.

Of het feit dat Kees van der Staaij kortstondig kon uitgroeien tot belangrijk man op de achterbank van Mark Rutte een democratisch hoogtepuntje was, waag ik ernstig te betwijfelen. Een ding is zeker: als een kiesdrempel leidt tot de vorming van afgebakende blokken met onderscheidende standpunten, neemt de kans dat we eens een regering krijgen die de rit uitzit, aanzienlijk toe.

Wat zou dat fijn zijn.